



Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
MACIEJ SZPUNAR
esitatud 11. novembril 2015¹ⁱ

Kohtuasi C-49/14

Finanmadrid EFC SA

versus

**VA,
QE,
DG,
NZ**

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Juzgado de Primera Instancia n° 5 de Cartagena (Cartagena esimese astme kohus nr 5, Hispaania))

Direktiiv 93/13/EMÜ – Ebaõiglased tingimused tarbijalepingutes – Maksekäsmenetlus – Sundtäitemenetlus – Liikmesriigi kohtu pädevus tuvastada maksekäsu täitmisel omal algatusel ebaõiglase tingimuse tühisus – Kohtusekretäri antud maksekäsk – Seadusjõu põhimõte – Tõhususe põhimõte

I. Sissejuhatus

1. Käesolev eelotsusetaotlus võimaldab Euroopa Kohtul täpsustada liikmesriigi kohtu volituste ulatust direktiivi 93/13/EMÜ² kohaldamisalasse kuuluvate tarbijalepingutes sätestatud ebaõiglaste tingimuste läbivaatamisel.
2. Eelotsusetaotluse esitanud kohus, kellele on esitatud maksekäsu täitmisele pööramise nõue, küsib, kas tema pädevuses on tuvastada omal algatusel ebaõiglase lepingutingimuse tühisus, kui maksekäsu nõude läbivaatamisel ebaõiglaste lepingutingimuste esinemist ei kontrollitud³.
3. See küsimus puudutab juhtumit, kus maksekäsmenetlusele järgneb sundtäitemenetlus, ja millist juhtumit ei ole Euroopa Kohtul oma rikkalikus kohtupraktikas ebaõiglaste tingimuste kohtuliku kontrolli kohta veel olnud võimalust analüüsida.

¹ Algkeel: prantsuse.

² Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiiv ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (EÜT L 95, lk 29; ELT eriväljaanne 15/02, lk 288).

³ Sama Hispaania kohus tõstatas sarnase küsimuse kohtuasjas Aktiv Kapital Portfolio Investment (C-122/14, praegu Euroopa Kohtu menetluses).

II. Õiguslik raamistik

A. Liidu õigus

4. Direktiivi 93/13 artikli 6 lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid sätestavad, et ebaõiglasel tingimused lepingus, mille müüja või teenuste osutaja on [...] tarbijaga sõlminud, ei ole [siseriiklikes õigusaktides sätestatud tingimustel] tarbijale siduvad ning [et leping jääb muus osas pooltele siduvaks, kui see saab kehtida ka ilma ebaõiglaste tingimusteta].” [täpsustatud tõlge]

5. Direktiivi 93/13 artikli 7 lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid tagavad, et tarbijate ja konkurentide huvides oleksid olemas piisavad ja tõhusad vahendid, et lõpetada ebaõiglaste tingimuste seadmine lepingutes, mis müüjad või teenuste osutajad tarbijatega sõlmivad.”

B. Hispaania õigus

6. Maksekäsumenetlust reguleerib 7. jaanuari 2000. aasta tsiviilkohtumenetluse seadustik (Ley de Enjuiciamiento Civil (BOE nr 7, 8.1.2000, lk 575; edaspidi „tsiviilkohtumenetluse seadustik”) selle käesolevale kohtuasjale kohaldatavas redaktsioonis.

7. Nimetatud seadustiku artikli 812 lõikes 1 on sätestatud:

„Maksekäsumenetlust võib kasutada iga isik, kes nõuab teiselt kindlasummalist, saabunud maksetähtpäevaga ja sissenõutavaks muutunud rahalise, mis tahes suuruses võla tasumist, kui see võlg on tõendatud ühes järgmistest vormidest:

1) dokumentide esitamisega, sõltumata nende vormist, tüübist või andmekandjast, millele on alla kirjutanud võlgnik [...];

[...].”

8. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 815 lõigetes 1 ja 3 on sätestatud:

„1. Kui nõudele [...] lisatud [...] dokumendid kujutavad endast avaldaja õigust toetavaid [...] esialgseid tõendeid, mis on vastavuses nõude sisuga, siis kohustab secretario judicial [(kohtusekretär)] võlgnikku maksma avaldajale võlg 20 päeva jooksul ja esitama kohtule tõendid maksmise kohta, või ilmuma kohtusse ja selgitama kokkuvõtlikult vastuväites, miks ta ei loe end nõutud summa osas tervikuna või osaliselt võlgnikuks.

[...]

3. Kui nõudega koos esitatud dokumentidest nähtub, et nõutav summa ei ole õige, annab secretario judicial [(kohtusekretär)] asja edasi kohtunikule, kes võib vajaduse korral teha kohtumäärusega avaldajale ettekirjutuse kas nõustuda maksenõude ettepanekuga algselt nõutud summast väiksemas summas, mis on kohtumääruses kindlaks määratud, või siis see tagasi lükata.

[...]”.

9. Sama seadustiku artikli 816 lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Kui võlgnik maksenõuet ei täida või ei ilmu kohtusse, teeb secretario judicial [(kohtusekretär)] põhjendatud otsuse, millega loetakse maksekäsmenetlus lõpetatuks, ja teatab võlausaldajale, et ta nõuaks täitekorraldust, milleks piisab üksnes taotlusest.

2. Kui täitekorraldus on antud, toimub täitmine vastavalt kohtuotsuste kohta sätestatule, kusjuures võib esitada sellistel juhtudel ette nähtud vastuväite [...].

[...]”.

10. Nimetatud seadustiku artikli 818 lõike 1 esimene lõik, mis käsitleb võlgniku vastuväidet, näeb ette:

„Kui võlgnik esitab õigel ajal vastuväite, lahendatakse vaidlus lõplikult pärast vastava menetluse lõppu ning tehtud kohtuotsus omandab seadusjõu.”

11. Sundtäitemenetlust reguleerivad tsiviilkohtumenetluse seadustiku III raamatu sätted. Kohtu- või vahekohtudokumendi täitmiseks ette nähtud menetlus erineb muude täitedokumentide täitmisele pööramiseks ette nähtud menetlusest.

12. Nimetatud seadustiku artikli 552 lõike 1 teine lõik võimaldab täitekohtul täitmisele pööramisest keelduda, kui üks artikli 557 lõikes 1 loetletud täitedokumentidest sisaldab ebaõiglasid tingimusi. Artiklis 557 ette nähtud vastuväide on mõeldud ainult kohtu- ja vahekohtuväliste täitedokumentide puhul.

III. Põhikohtuasi

13. 29. juunil 2006 sõlmis VA äriühinguga Finanmadrid laenulepingu summas 30 000 eurot sõiduki ostu rahastamiseks.

14. Lepingu tingimuste kohaselt hakkasid QE, DG ja NZ solidaarselt käendajateks. Lepingus ette nähtud laenu kestus oli 84 kuud aastase intressimääraga 7% ja viivisemääraga 1,5% kuus ning leppetrahv 30 eurot iga tasumata tagasimakse pealt.

15. Kuna VA alates 2011. aasta algusest makseid enam ei tasunud, teatas Finanmadrid lepingu ennetähtaegselt lõpetamisest ja algatas 8. novembril 2011 põhikohtuasja nelja kostja vastu maksekäsmenetluse summas 13 447,01 eurot.

16. Secretario judicial (eelotsusetaotluse esitanud kohtu kohtusekretär) tunnistas selle nõude vastuvõetavaks, jättes selle kohtule edastamata. Maksekäsu nõudes, mis toimetati VA-le ja QE-le kätte, anti neile korraldus nõue kahele ülejäänud kostjale edasi anda.

17. Kuna põhikohtuasja kostjad maksekäsku ei täitnud ega ei esitanud vastuväidet, lõpetas secretario judicial (eelotsusetaotluse esitanud kohtu kohtusekretär) maksekäsmenetluse 18. juuni 2012. aasta otsusega.

18. 8. juulil 2013 esitas Finanmadrid Juzgado de Primera Instancia n° 5 de Cartagena (Cartagena esimese astme kohus nr 5) eelmises punktis nimetatud otsuse täitmise taotluse.

19. 13. septembril 2013 palus eelotsusetaotluse esitanud kohus põhikohtuasja pooltel esitada oma seisukohad selle kohta, kas asjaomased lepingutingimused võivad olla ebaõiglased, kas nende tingimuste suhtes on veel võimalik teostada kohtu omal algatusel kohtulikku kontrolli ning kas võib olla rikutud õigust tõhusale kohtulikule kaitsele.

20. Oma seisukohad esitas ainult põhikohtuasja nõude esitaja.

21. Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et Hispaania menetlusõiguses kohtunikku maksekäsumenetlusest ei teavitata, välja arvatud juhul, kui secretario judicial (kohtusekretär) peab seda kohaseks või kui võlgnikud esitavad vastuväite. Seega, nagu see oli käesoleval juhul, saab kohtunik sellest menetlusest teada alles secretario judiciali otsuse täitmisele pööramise raames. Ent, kuna secretario judiciali otsus on seadusjõuga kohtulik täitedokument, ei või täitekohus omal algatusel kontrollida, kas lepingus, millega seoses algatati maksekäsumenetlus, võib olla ebaõiglasi tingimusi.

22. Eelotsusetaotluse esitanud kohus kahtleb, kas see regulatsioon on direktiiviga 93/13 kooskõlas, kuna selles ei ole menetluse mingis staadiumis ette nähtud ebaõiglaste tingimuste esinemise kontrollimist kohtu omal algatusel.

IV. Eelotsuse küsimused ja menetlus Euroopa Kohtus

23. Sellega seoses otsustaski Juzgado de Primera Instancia n° 5 de Cartagena (Cartagena esimese astme kohus nr 5) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas direktiivi [93/13] tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus selline siseriiklik õigusnorm nagu kehtiv Hispaania maksekäsumenetluse regulatsioon – [tsiviilkohtumenetluse seadustiku] artiklid 815 ja 816 –, kus ei ole ette nähtud ebaõiglaste lepingutingimuste kohustuslikku kontrollimist ega kohtuniku sekkumist – välja arvatud juhul, kui secretario judicial (kohtusekretär) peab seda vajalikuks või võlgnikud esitavad vastuväite – põhjusel, et see raskendab või takistab ebaõiglasi tingimusi sisaldavate lepingute kohtulikku kontrollimist omal algatusel?
2. Kas direktiivi [93/13] tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus selline siseriiklik õigusnorm nagu Hispaania õigusnormid, mis ei luba hilisemas täitmismenetluses *[in] limine litis* omal algatusel teista kohtulikku täitedokumenti – secretario judiciali (kohtusekretär) tehtud põhjendatud otsust, millega lõpetatakse maksekäsumenetlus – ega kontrollida, kas selle põhjendatud otsuse, mille täitmisele pööramist nõutakse, andmise aluseks olnud lepingus on ebaõiglasi lepingutingimusi, kuna siseriikliku õiguse ([tsiviilkohtumenetluse seadustiku] artiklid 551 ja 552 koostoimes artikli 816 lõikega 2) kohaselt on olemas seadusjõustunud kohtulahend?
3. Kas Euroopa Liidu põhiõiguste hartat tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus selline siseriiklik õigusnorm nagu maksekäsumenetlust reguleerivad normid ja kohtudokumentide täitemenetlus, mis ei näe kunagi ette kohtulikku kontrolli menetluse tuvastusstaadiumis ja mis ei võimalda kohtul ka täitmisstaadiumis secretario judiciali (kohtusekretär) juba tehtud põhjendatud otsust teista?

4. Kas Euroopa Liidu põhiõiguste hartat tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklik õigusnorm, mis ei luba omal algatusel kontrollida, kas õigust ärakuulamisele on täidetud, kuna on olemas seadusjõustunud kohtulahend?”

24. 23. jaanuari 2014. aasta kuupäevaga eelotsusetaotlus saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 3. veebruaril 2014. Oma kirjalikud seisukohad esitasid Hispaania, Saksamaa ja Ungari valitsus ning Euroopa Komisjon. Need huvitatud isikud, välja arvatud Ungari valitsus, osalesid ka kohtuistungil, mis peeti 2. septembril 2015.

V. Õiguslik analüüs

A. Sissejuhatavad märkused

25. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu esitatud eelotsuse küsimused puudutavad liikmesriigi kohtu pädevusi maksekäsu andmise ja selle täitmisele pööramise raames nii direktiivi 93/13 kui ka Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta”) artikli 47 seisukohast.

26. Analüüsin kõigepealt kahte küsimust direktiivi 93/13 kohta, kuna kaks küsimust harta tõlgendamise kohta on minu arvates esitatud teise võimalusena.

27. Maksekäsumenetlus on menetlus, mis võimaldab võlausaldajal saada kiiresti ja väheste formaalsustega täitedokumenti vaidlustamata võlgade kohta. Kuigi selle täpne kord on liikmesriigiti erinev, on see põhiosas ometi menetlus, mis ei eelda mingit võistlevat vaidlust põhiküsimuses, välja arvatud juhul, kui võlgnik selle algatab vastuväite esitamisega. See menetluse algatamise initsiatiivi kostjale ülekandmine – mida nimetatakse vaidluse ümberpööramiseks – tähendab, et võistlev menetlus tuleb algatada maksekäsu saajal, et takistada maksekäsu täitmisele pööratavaks muutumist.⁴

28. Sarnane menetlus on ette nähtud Euroopa tasandil teatavate piiriüleste vaidlustamata võlanõuete jaoks.⁵

29. Käesoleva arutelu küsimuse saab seega kokku võtta järgmiselt: kuidas saab tagada kohtu omal algatusel kontrolli ebaõiglaste tingimuste suhtes niisuguses lihtsustatud menetluses, milles on võistlev kohtulik vaidlus ette nähtud ainult vaidlustamise korral? Kas kohus on kohustatud tegema niisugust omaalgatuslikku kontrolli ka maksekäsu täitmise staadiumis, kui tal ei ole palutud sekkuda eelnevas staadiumis seetõttu, et ei ole esitatud vastuväidet?

⁴ Vt võrdlevaks analüüsiks, mis pärineb selle valdkonna Euroopa menetlust käsitleva arutelu ajast, E. Serverin'i aruanne „Des procédures de traitement judiciaire des demandes de faible importance ou non contestées dans les droits des États membres de l'Union européenne”, lk 27 ja 28 (<http://ec.europa.eu/civiljustice>) ja *Euroopa Komisjoni roheline raamat Euroopa maksekäsumenetluse kohta* (KOM(2002) 746, 20.12.2002, lk 11 ja 12).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1896/2006, millega luuakse Euroopa maksekäsumenetlus (ELT L 399, lk 1).

B. Kohtu pädevuse ulatus maksekäsu täitmisele pööramisel (esimene ja teine küsimus)

1. Esimese ja teise küsimuse ümbersõnastamine

30. Oma esimese ja teise eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas direktiiviga 93/13 on vastuolus siseriiklik õigusnorm, mis esiteks ei näe maksekäsu nõude läbivaatamise staadiumis kohustuslikult ette ebaõiglaste lepingutingimuste omal algatusel kontrollimist ja teiseks ei võimalda niisugust omal algatusel kontrollimist nimetatud maksekäsu täitmise staadiumis.

31. Need kaks küsimust on omavahel tihedalt seotud, sest need puudutavad kahte järjestikkust menetlust kõigepealt maksekäsu andmiseks ja seejärel täitmisele pööramiseks. Küsimus ebaõiglaste tingimuste kontrollimise kohta maksekäsu täitmise staadiumis tekib vaid juhul, kus niisugune kontroll oleks pidanud olema tingimata tagatud varasemas staadiumis, enne käsu andmist, kuid seda ei tagatud.

32. Seega tuleb selleks, et analüüsida, kas Hispaania maksekäsumehhanism tagab direktiivis 93/13 ette nähtud tõhusa kaitse, arvesse võtta kõiki asjaspeutuavaid menetlusnorme.

33. Järelikult ei veena mind Saksamaa valitsuse argument, et esimene küsimus maksekäsu andmise kohta on vastuvõetamatu, kuna eelotsusetaotluse esitanud kohtus toimuv menetlus puudutab ainult maksekäsu täitmise staadiumi.

34. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimustele tarviliku vastuse andmiseks tuleb seega kontrollida, kas direktiiviga 93/13 on vastuolus siseriiklik õigusnorm, mis ei näe ette ebaõiglaste tingimuste kontrollimist omal algatusel maksekäsu nõude läbivaatamise staadiumis ega ei luba seda kontrolli teostada ka maksekäsku täitmisele pööraval kohtul.

2. Kohtupraktika meeldetuletus

35. Tuletan alustuseks meelde, et direktiivi 93/13 artikli 6 lõikes 1 on ette nähtud, et ebaõiglased tingimused ei ole tarbijatele siduvad.

36. Tegu on imperatiivse sättega, mille eesmärk on taastada müüja või teenuste osutaja ja tarbija vahelistes lepingusuhetes lepingupartnerite vaheline võrdsus⁶.

37. Kohtuotsuses *Océano Grupo Editorial*⁷ otsustas Euroopa Kohus, et direktiivi 93/13 artikliga 6 taotletavat eesmärki saab saavutada üksnes juhul, kui tunnistatakse liikmesriigi kohtu õigust hinnata omal algatusel, kas lepingutingimus on ebaõiglane.

38. Alates sellest kohtuotsusest on Euroopa Kohus järjepidevalt otsustanud, et siseriiklikule kohtule selles valdkonnas antud roll ei piirdu seega pelgalt õigusega, vaid hõlmab ka kohustust kontrollida omal algatusel, kas tingimus on ebaõiglane, kohe, kui tema käsutuses on selleks vajalikud õiguslikud ja faktilised asjaolud⁸.

⁶ Vt eelkõige kohtuotsused *Mostaza Claro* (C-168/05, EU:C:2006:675, punkt 36) ja *Asturcom Telecomunicaciones* (C-40/08, EU:C:2009:615, punkt 30).

⁷ C-240/98–C-244/98, EU:C:2000:346, punktid 26 ja 28.

⁸ Kohtuotsused *Mostaza Claro* (C-168/05, EU:C:2006:675, punkt 38); *Asturcom Telecomunicaciones* (C-40/08, EU:C:2009:615, punkt 32) ja *Pannon GSM* (C-243/08, EU:C:2009:350, punkt 32).

39. Peale selle peab siseriiklik kohus võtma omal algatusel uurimismeetmed, et omaalgatuslikku kontrolli läbi viia⁹.

40. Kohtuotsuses Banco Español de Crédito¹⁰ leidis Euroopa Kohus, et kohustus kontrollida tingimuste ebaõiglast olemust omal algatusel laieneb ka maksekäsumenetlusele ja seda enne, kui tarbija esitab maksekäsule vastuväite.

41. Tuletan siinkohal meelde, et kui vaidlustamata võlgade sissenõudmise siseriiklikke mehhanisme ei ole ühtlustatud, siis tuleb maksekäsumenetluse siseriiklikud rakendusmeetmed vastavalt menetlusautonoomia põhimõttele kehtestada liikmesriikide oma õiguskorra raames, ent seda siiski tingimusel, et need ei ole vähem soodsad, kui meetmed, mida kohaldatakse siseriikliku õigusega reguleeritavate sarnaste olukordade suhtes (võrdväärseuse põhimõte), ja et need ei muuda praktikas võimatuks või ülemäära keeruliseks liidu õigusega tarbijatele antud õiguste kasutamist (tõhususe põhimõte).¹¹

42. Euroopa Kohus otsustas siiski, et direktiiviga 93/13 on vastuolus siseriiklik õigusnorm, mis ei võimalda kohtul, kellele on esitatud maksekäsu nõue, hinnata omal algatusel lepingutingimuse ebaõiglast laadi, ehkki talle on teada kõik selleks vajalikud õiguslikud ja faktilised asjaolud, ja seda juhul, kui tarbija ei ole vastuväidet esitanud. See järeldus põhineb kaalutlusel, et arvestades maksekäsumenetluse tervikut, selle menetluse kulgu ja eripärasid, nagu see on Hispaania õiguses ette nähtud, esineb arvestatav risk, et asjaomased tarbijad ei esita nõutud vastuväidet.¹²

3. Kohustus kontrollida omal algatusel ebaõiglasi tingimusi maksekäsu nõude läbivaatamise staadiumis

43. Minu arvates tuleb kohtuotsust Banco Español de Crédito¹³ mõista põhimõttelise lahendusena, milles on Hispaania maksekäsumenetluse õiguse eripärasid arvestades tasakaalustatud omavahel mõte, et kohus peaks korvama oma õigusi mitte teadva tarbija poolt menetlustoimingu tegemata jätmise, ja mõte, et tarbija täielikku tegevusetust ei tuleks korvata¹⁴.

44. Seega, välja arvatud juhul, kui kohtuotsuses Banco Español de Crédito Euroopa Kohtu antud lahendus uuesti läbi vaadata, ei saa nõustuda Saksamaa ja Ungari valitsuse seisukohaga, et kohtult ei saa taotleda maksekäsumenetluses ebaõiglaste tingimuste kontrollimist, kui tarbija jääb passiivseks ja jätab vastuväite esitamata.

45. Märgin samuti, et kohtuotsus Banco Español de Crédito on põhikohtuasjas täiel määral asjassepuutuv, kuigi see puudutab maksekäsumenetlust selle enne Hispaania õiguses 2009. aastal toimunud reformi¹⁵ kehtinud konfiguratsioonis.

⁹ Vt kohtuotsused VB Pénzügyi Lízing (C-137/08, EU:C:2010:659, punkt 56); Banco Español de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349, punkt 44) ja Banif Plus Bank (C-472/11, EU:C:2013:88, punkt 24).

¹⁰ C-618/10, EU:C:2012:349, punktid 53 ja 54.

¹¹ *Ibidem* (punkt 46).

¹² *Ibidem* (punkt 57).

¹³ C-618/10, EU:C:2012:349.

¹⁴ Vt nende kahe mõtte omavahel suhestamiseks kohtuotsus Asturcom Telecomunicaciones (C-40/08, EU:C:2009:615, punkt 47).

¹⁵ Vastavalt 3. novembri 2009. aasta seadusele 13/2009 menetlusõiguse reformi kohta uue kohtunikuameti asutamiseks (Ley 13/2009 de reforma de la legislación procesal para la implantación de la nueva oficina judicial) (BOE nr 266, 4.11.2009, lk 92103).

46. Nagu nähtub eelotsusetaotlusest, oli selle reformi eesmärk kanda maksekäsmenetluse kohtualluvus üle kohtusekretärile, secretario judicial, nii et edaspidi sekkub kohtunik sellesse menetlusse vaid juhul, kui ta peab seda vajalikuks või kui võlgnik esitab vastuväite, algatades sel viisil tavapärase menetluse.

47. Minu arvates tuleb Euroopa Kohtu praktikat kohtuniku rolli kohta ebaõiglaste tingimuste kontrollimisel laiendada muudele kohtuorganitele, nagu kohtusekretärid, kui direktiivi 93/13 rakendamist otseselt puudutavad pädevused on neile üle kantud.

48. Nii on see käesoleval juhul, kuna pädevus teha otsuseid, millel on Hispaania menetlusõiguse alusel kohtuotsusega analoogsed tagajärjed, on antud secretario judicialile (kohtusekretär).

49. Kuna Hispaania õiguses on maksekäsu nõude läbivaatamise ja kohtuotsustega samastatud otsuste tegemise pädevus nüüdsest antud secretario judicialile (kohtusekretär), peab liikmesriigi õiguses olema talle pandud kohustus lahendada omal algatusel lepingutingimuse ebaõiglase olemuse küsimus ja kahtluse korral pöörduda kohtuniku poole, mis võimaldaks lepingutingimust läbi vaadata menetluses, mis on kooskõlas võistlevuse põhimõttega¹⁶.

50. Põhikohtuasi erineb selles suhtes kohtuasjast, milles tehti hiljutine kohtuotsus ERSTE Bank Hungary¹⁷, milles Euroopa Kohus otsustas kohtujurist Cruz Villalóni ettepanekust juhindudes, et ebaõiglaste tingimuste omal algatusel kontrollimist käsitlev kohtupraktika ei ole kohaldatav notaritele, arvestades kohtu ja notari ülesannete põhimõttelisi erinevusi.

51. Erinevalt notarist on secretario judiciali (kohtusekretär) ainus ülesanne nimelt aidata kohtu juures ja kohtuniku alluvuses tegutsedes kaasa õigusemõistmisele.

52. Liikmesriik ei saa maksekäsu otsuse tegemise pädevuse kohtusekretärile ülekandmise teel siiski vabaneda kohustusest tagada maksekäsmenetluses ebaõiglaste tingimuste kontrollimine omal algatusel. Liikmesriigi õiguses tuleb kehtestada sellele organile kohustus teostada seda omaalgatuslikku kontrolli ja kahtluse korral esitada asi kohtunikule.

4. Kohustus kontrollida omal algatusel ebaõiglasi tingimusi maksekäsu täitmisele pööramise staadiumis

53. Seejärel tuleb analüüsida käesoleva kohtuasja peamist küsimust, kas liikmesriigi õigus peaks võimaldama ebaõiglasi tingimusi omal algatusel kontrollida ka täitekohtul, juhul kui niisugust kontrolli ei ole maksekäsu nõude läbivaatamise staadiumis tehtud.

54. Toon välja mitu põhjust, miks niisuguse omaalgatusliku kontrolli ette nägemine täitmisstaadiumis ei ole põhimõtteliselt soovitatav.

55. Esiteks ei ole täitemenetlus täiesti sobiv nõuete põhjendatuse kontrollimiseks. Kui kohtunik sekkuks sellesse menetlusse, oleks tal harva olemas vajalikud faktilised elemendid selleks, et lepingutingimusi kontrollida, ja ta oleks seega regulaarselt kohustatud võtma nende faktiliste elementide saamiseks uurimismeetmeid.

¹⁶ See põhimõte nõuab üldjuhul, et liikmesriigi kohus, kes on omal algatusel tuvastanud, et lepingutingimus on ebaõiglane, teavitaks sellest menetlusosalisi ja annaks neile võimaluse selle üle siseriiklikes menetlusnormides ette nähtud korras võistlevalt vaielda. Vt selle kohta kohtuotsus Banif Plus Bank (C-472/11, EU:C:2013:88, punktid 17–36).

¹⁷ C-32/14, EU:C:2015:637, punktid 47 ja 48.

56. Teiseks, kui menetluse eesmärk on kohtulahendiga otsustatud maksekäsk täitmisele pöörata, siis võib ebaõiglaste tingimuste kontrollimist takistada seadusjõu põhimõte.

57. Kolmandaks oleks lahendus, mis kohustaks kohtunikku kontrollima ebaõiglasi tingimusi maksekäsumenetluses antud dokumendi täitmise ajal, raskesti ühitatav mudeliga, mis on vaidlustamata nõuete jaoks loodud Euroopa maksekäsumenetlust ja Euroopa täitekorraldust kehtestavate liidu õiguse aktidega.

58. Euroopa maksekäsumenetluse raames ei kuulu Euroopa maksekäsk mitte mingil juhul sisulisele läbivaatamisele maksekäsu täitmise liikmesriigis.¹⁸ Sama kehtib Euroopa täitekorralduse kohta vaidlustamata nõuete Euroopa täitekorra raames.¹⁹

59. Kuna ebaõiglaste tingimuste kontrollimine omal algatusel on teisest liikmesriigist pärit ja eespool nimetatud Euroopa kordade kohaldamisalasse kuuluva maksekäsu või Euroopa täitekorralduse täitmise ajal otseselt välistatud, ei oleks kooskõlaline näha ette sellist kontrolli niisuguste puhtalt liikmesriigi õigusesse kuuluvate maksekäskude täitmise ajal, nagu on kõne all põhikohtuasjas.²⁰

60. Tunnistades küll Hispaania, Saksamaa ja Ungari valitsuse esitatud nende argumentide väärtust, leian ma siiski, et juhul, kus liikmesriigi õiguses ei ole üheski maksekäsu nõudele järgnevas menetluse staadiumis ette nähtud kohustust kontrollida ebaõiglasi tingimusi omal algatusel, peab direktiivi 93/13 artikli 6 tõhususega seonduv kaalutus olema tähtsam.

61. Tegu ei ole mitte maksekäsumenetluse raames esinevate võimalike tegematajätmistega korvamiseks, vaid lahendada tuleb süsteemne probleem, arvestades kaalutlust, et ebaõiglaste tingimuste omal algatusel kontrollimine peab olema ette nähtud ühes maksekäsu andmise ja täitmiseks seonduva menetluse staadiumidest.

62. Seega tuleb juhul, kui siseriiklikes menetlusnormides ei ole sellist omal algatusel kontrollimist üheski varasemas staadiumis ette nähtud, erandina ja parema lahenduse puudumisel see kontroll äärmusliku meetmena tagada täitekohtul.

63. Näib, et põhikohtuasjas see nii ongi, kuid liikmesriigi kohtul tuleb seda kontrollida.

64. Kuigi Hispaania valitsus täpsustab, et peatselt rakendub maksekäsumenetluse reform, et võtta arvesse kohtuotsust Banco Español de Crédito²¹, ja et selle reformi tulemusel on secretario judicial enne maksekäsu otsustamist kohustatud teavitama kohtunikku tarbijalepinguid puudutavatest nõuetest, et kohtunik saaks kontrollida ebaõiglasi tingimusi, märgib see valitsus siiski samuti, et see reform ei ole veel jõustunud.²²

¹⁸ Määruse nr 1896/2006 artikli 22 lõige 3.

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 805/2004 (millega luuakse Euroopa täitekorraldus vaidlustamata nõuete kohta (ELT L 143, lk 15; ELT eriväljaanne 19/07, lk 38)) artikli 21 lõige 2.

²⁰ Märgin *de lege ferenda*, et määrust nr 1896/2006, mis katab tarbijalepingutest tuleneda võivaid nõudeid, oleks soovivat muuta, et näha sõnaselgelt ette ebaõiglaste tingimuste kontrollimine omal algatusel Euroopa maksekäsu andmise staadiumis.

²¹ C-618/10, EU:C:2012:349.

²² Märgin, et 5. oktoobri 2015. aasta seadus 42/2015 tsiviilkohtumenetluse seaduse reformi kohta (Ley 42/2015 de reforma de la Ley de Enjuiciamiento Civil) (BOE nr 239, 6.10.2015, lk 90240) võeti vastu varsti pärast käesolevas kohtuasjas kohtuistungit pidamist. Seaduse 42/2015 üleminekusätetest tuleneb siiski, et reform ei puuduta enne selle seaduse jõustumist lõpetatud maksekäsumenetlusi – nagu on kõne all põhikohtuasjas.

65. Peale selle, isegi kui oletada, nagu väidab Hispaania valitsus, et tegelikult kohaldatakse uusi norme juba alates kohtuotsuse Banco Español de Crédito kuulutamisest ja et järelikult teavitavad secretarios judiciales (kohtusekretärid) kohtunikke tarbijalepingute asjus maksekäsumenetluste algatamise avaldustest, ei ole niisugune *de facto* rakendamine direktiivist 93/13 tulenevate õiguste tõhusa kaitse tagamiseks siiski piisav. Igal juhul, nagu Hispaania valitsus oma kirjalikes seisukohtades tunnistab, oli põhikohtuasjas maksekäsumenetlus algatatud enne kohtuotsuse Banco Español de Crédito kuulutamise kuupäeva.

66. Minu arvates niisuguses olukorras, kus ebaõiglaste tingimuste omal algatusel kontrollimist ei toimu üheski maksekäsu andmiseni viinud menetluse staadiumis, peab direktiivist 93/13 tulenevate õiguste tõhusa kaitse nõue üles kaaluma praktilist laadi argumentid niisuguse kontrolli maksekäsu täitmise staadiumis lubatavuse vastu.

67. Tuleks siiski veel analüüsida, kas ebaõiglaste tingimuste omal algatusel kontrollimist maksekäsu täitmisele pööramise staadiumis ei takista seadusjõu põhimõte, mis tuleneb Hispaania menetlusõiguse eeskirjadest, millega tunnustatakse secretario judiciali (kohtusekretär) otsuse samasugust mõju nagu kohtulahendil.

68. Tuletan meelde, et Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei kohusta liidu õigus siseriiklikku kohut jätma kohaldamata siseriiklikke menetlusnorme, mis annavad otsusele seadusjõu, isegi siis, kui see võimaldaks heastada selle otsusega toime pandud liidu õiguse mis tahes sätte rikkumise.²³

69. Kuna selles valdkonnas puuduvad ühenduse õiguse sätted, tuleb menetlusautonoomia põhimõttest tulenevalt kohtuotsuse seadusjõu põhimõtte rakendamise kord sätestada liikmesriikide õiguskordades. See kord peab aga vastama võrdväarsuse ja tõhususe põhimõtetele.²⁴

70. Mis puudutab võrdväarsuse põhimõtet, siis ei võimalda ükski põhikohtuasja asjaolu järeldada, et kohtuotsuse seadusjõu põhimõtte rakendamise kord on Hispaania õiguses direktiivi 93/13 käsitlevates kohtuasjades ebasoodsam võrreldes korraga, mis kehtib selle direktiivi kohaldamisalast välja jäävatele olukordadele.

71. Mis puudutab tõhususe põhimõtet, siis on Euroopa Kohus juba otsustanud, et iga juhtumit, mille puhul kerkib küsimus, kas mingi siseriiklik menetlusnorm muudab ühenduse õiguse kohaldamise praktiliselt võimatuks või ülemäära raskeks, tuleb analüüsida nii, et arvesse võetakse selle sätte asukohta menetluses tervikuna, menetluse kulgu ja eripära erinevates liikmesriigi ametiasutustes.²⁵

72. Märgin selle kohta, et maksekäsu kohta tehtud otsusele seadusjõu andmine võib tõstatada küsimusi ka juhul, kui niisuguse otsuse teeb kohtunik, mitte – nagu käesoleval juhul – kohtusekretär. Need kahtlused on tingitud nimelt asjaolust, et maksekäsumenetlus ei eelda mingit nõude läbivaatamist võistlevuse alustel ja jätab märkimisväärsed kohustused võlgniku kanda, jättes talle vastutuse algatada võistlev vaidlus.²⁶

²³ Kohtuotsused Kapferer (C-234/04, EU:C:2006:178, punkt 21) ja Asturcom Telecomunicaciones (C-40/08, EU:C:2009:615, punkt 37). Vt menetlusautonoomia ja lõplike kohtuotsuste siduvust siseriiklikus õiguses piirata lubavate liidu õiguse mehhanismide vahelise pinge analüüsiks Taborowski, M., *Konsekwencje naruszenia prawa Unii Europejskiej przez sądy krajowe (Siseriiklike kohtute poolt Euroopa Liidu õiguse rikkumise tagajärjed)*, Lex – Wolters Kluwer, Warszawa, 2012, lk 259 jj.

²⁴ Kohtuotsus Asturcom Telecomunicaciones (C-40/08, EU:C:2009:615, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika).

²⁵ Kohtuotsused Peterbroeck (C-312/93, EU:C:1995:437, punkt 14) ja Asturcom Telecomunicaciones (C-40/08, EU:C:2009:615, punkt 39).

²⁶ Vt kriitiliseks arutluseks selle küsimuse üle komisjoni roheline raamat (dokument KOM(2002)746, küsimused 23–26).

73. Nii on käesoleval juhul secretario judiciali (kohtusekretär) otsus, millega maksekäsmenetlus lõpetati, lõplikult jõustunud ainuüksi seetõttu, et tarbijad ei esitanud maksekäsule vastuväidet selleks ette nähtud tähtaja jooksul ja secretario judicial ei pidanud vajalikuks esitada asja kohtunikule. Maksekäsmenetluse läbiviimise korrast nähtub, et secretario judicial kontrollis nõuet vaid vormiliselt vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 815 lõigetele 1–3. Ta ei ole kohustatud hindama lepingu tingimuste sisu ega isegi teavitama kohtunikku sellest sisust.

74. Ent nende menetlussätetega antakse kohtu kohtusekretärile pädevus mitte üksnes võtta vastu maksekäsu otsus, kuigi tal ei ole volitust kontrollida ebaõiglasi tingimusi, vaid antakse lisaks ka tema otsustele seadusjõud, mis muudab ebaõiglaste tingimuste kontrollimise maksekäsu täitmise staadiumis võimatuks.

75. Minu arvates riivab niisugune maksekäsmenetluse raames seadusjõu põhimõtte rakendamise kord tõhususe põhimõtet, kuna see takistab liikmesriigi kohtul tagada direktiivi 93/13 artikli tõhus rakendamine.

76. Nendel tingimustel on täitekohtu ülesanne tagada direktiivist 93/13 tulenevate õiguste tõhus kaitse, jättes kohaldamata liikmesriigi õiguse normi, millega antakse kohtusekretäri tehtud maksekäsu otsusele seadusjõud.

77. Kõiki neid kaalutlusi silmas pidades teen ettepaneku vastata eelotsusetaotluse esitanud kohtu esimesele ja teisele eelotsuse küsimusele, et direktiiviga 93/13, konkreetselt selle artiklitega 6 ja 7, ning tõhususe põhimõttega on vastuolus siseriiklik õigusnorm, milles ei ole ette nähtud kohustust tuvastada omal algatusel võimaliku ebaõiglase tingimuse tühisust kohtusekretäri menetluses oleva maksekäsu nõude läbivaatamise staadiumis ega ole ka lubatud nimetatud maksekäsku täitmisele pööraval kohtunikul tuvastada seda tühisust omal algatusel.

C. Asjaomaste menetlussätete kooskõla hartaga (kolmas ja neljas küsimus)

78. Kolmanda ja neljanda küsimusega kahtleb eelotsusetaotluse esitanud kohus siseriiklike menetlussätete kooskõlas hartas sätestatud põhiõigustega ja täpsemalt harta artiklis 47 sätestatud õigusega tõhusale kohtulikule kaitsele.

79. Kui Euroopa Kohus järgib minu ettepanekut kahe esimese küsimuse kohta, ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimustele harta kohta vaja vastata. Minu ettepanekust tuleneb nimelt, et liikmesriigi kohus on kohustatud jätma asjaomased siseriiklikud õigusnormid kohaldamata, ilma et oleks vaja analüüsida nende kooskõla harta artikliga 47.

80. Käsitlen siiski lühidalt harta nõuetele vastavuse küsimust juhuks, kui Euroopa Kohus peab õigeks teistsugust lahendust.

81. Kõigepealt väidab Saksamaa valitsus harta kohaldamisala kohta, et käesoleval juhul asjassepuutuva Hispaania menetlusõiguse normide suhtes kehtib liikmesriigi menetlusautonoomia põhimõte, nii et need ei kuulu harta kohaldamisalasse.

82. Ma ei saa seda seisukohta jagada.

83. Liikmesriigi kohus peab järgima harta artiklis 47 tagatud tõhusa kohtuliku kaitse nõudeid kõikides kohtuasjades, mille ese on õigussubjektile liidu õigusega antud õiguste kaitse.²⁷

84. See kaalutlus põhineb asjaolul, et liidu õigusest tulenevate õiguste kaitse põhineb üldiselt siseriiklikus õiguses ette nähtud õiguskaitsevahenditel. Kui liikmesriigid võiksid vabaneda kohustusest järgida harta artiklit 47, tuginedes siseriikliku õiguse menetlusautonoomia põhimõttele, kaotaks liidu õigusest tulenevate õiguste tõhus kohtulik kaitse oma sisu.

85. Märgin, et Euroopa Kohtul ei ole veel olnud võimalust selgitada harta artiklist 47 tulenevate nõuete ja sellele väga lähedaste võrdväarsuse ja tõhususe põhimõtetest tulenevate nõuete omavahelist suhestumist. Nimelt, iseäranis see teine põhimõte väljendub samuti liikmesriikidele kehtestatud üldises kohustuses tagada liidu õigusest tulenevate õiguste kohtulik kaitse. Seega võib tekkida küsimus, kas harta artikkel 47 lisandub tõhususe põhimõttele või asendab seda.²⁸

86. Sellele kõhklusele vaatamata ei ole kahtlust, et liikmesriigid on kohustatud tagama harta artikli 47 järgimise ka menetlusõiguse valdkonnas.

87. Direktiivi 93/13 kohaldamist käsitleva väljakujunenud kohtupraktika kohaselt eeldab nii liikmesriikide kohustus tagada õigussubjektidele sellest direktiivist tulenevate õiguste tõhusus ebaõiglaste tingimuste kasutamise vastu kohtuliku kaitse nõuet, mis on sätestatud ka harta artiklis 47, mida liikmesriigi kohus peab järgima.²⁹

88. Kui tulla tagasi eelotsusetaotluse esitanud kohtu tõstatatud küsimuste juurde harta tõlgendamise kohta, siis soovib see kohus kolmandas eelotsuse küsimuses teada, kas hartaga on vastuolus siseriiklik õigusnorm, mis ei näe juhul, kui võlgnik vastuväidet ei esita, ette nõuete sisulist kohtulikku kontrolli maksekäsu nõude läbivaatamise staadiumis ega selle nõude täitmisele pööramise staadiumis. Neljanda eelotsuse küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas hartaga on vastuolus siseriiklik õigusnorm, millega ei ole täitekohtul lubatud omal algatusel kontrollida, kas maksekäsumenetluse raames on järgitud õigust ärakuulamisele.

89. Sellisel juhul, kuigi ma juba järeldasin, et kõnealused siseriiklikud õigusnormid on direktiivi 93/13 ja tõhususe põhimõttega vastuolus, ei saa sellist järeldust minu arvates teha ainult harta artiklist 47.

90. Seda erinevust seletab asjaolu, et tarbijatele direktiivist 93/13 tulenevate õiguste kohtulik kaitse on ulatuslikum kui kaitse, mis tuleneb mis tahes menetlusosalisele liidu õigust puudutavas tsiviilkohtuasjas harta artiklist 47.

91. Nimelt, nagu õigesti märgib komisjon, ei ole see, et teatavaid õigusemõistmise ülesande täitmisele kuuluvaid otsuseid teeb kohtuväline organ, üldjuhul harta artikliga 47 vastuolus, tingimusel et nende otsuste suhtes saab pärast teostada kohtulikku kontrolli. Teiselt poolt ei hõlma nimetatud artikliga 47 sätestatud õigus kohtulikule kaitsele iseenesest kohtu omal algatusel läbivaatamise nõuet selleks, et kaitsta menetlusosalistele liidu õigusest tulenevaid õigusi.

²⁷ Vt selle kohta kohtuotsus DEB (C-279/09, EU:C:2010:811, punktid 28 ja 29). Vt ka *a contrario* kohtuotsus Torralbo Marcos (C-265/13, EU:C:2014:187, punkt 34) ja kohtumäärus Sociedade Agrícola e Imobiliária da Quinta de S. Paio (C-258/13, EU:C:2013:810, punkt 23).

²⁸ Vt nende põhimõtete vahelise suhestuse kohta kohtujuristi ettepanek, Bot, kohtuasi Agrokonsulting-04 (C-93/12, EU:C:2013:172, punkt 30); kohtujuristi ettepanek, Cruz Villalón, kohtuasi E.ON Földgáz Trade (C-510/13, EU:C:2014:2325, punkt 43) ja kohtujuristi ettepanek, Jääskinen, kohtuasi Orizzonte Salute (C-61/14, EU:C:2015:307, punkt 24).

²⁹ Vt kohtuotsused Banif Plus Bank (C-472/11, EU:C:2013:88, punkt 29); Sánchez Morcillo ja Abril García (C-169/14, EU:C:2014:2099, punkt 35) ja Kušionová (C-34/13, EU:C:2014:2189, punkt 47).

92. Omal algatusel kontrollimise nõue on eriomane kohtuvaidlustele, millele on iseloomulik tasakaalunihe poolte vahel. Käesoleval juhul võib see nõue tuleneda üksnes vajadusest tagada direktiivi 93/13 artiklis 6 ette nähtud tarbijakaitse.

93. Seega ei ole minu arvates harta artikliga 47 vastuolus siseriiklik lihtsustatud menetlus, mis näeb nõuete sisulise läbivaatamise ette ainult võlgniku vastuväite korral ning ei luba seega juhul, kui vastuväidet ei esitata, kohtunikul lepingutingimusi omal algatusel kontrollida. Peale selle ei ole nimetatud artikliga 47 vastuolus menetlusnorm, mis takistab täitekohtul omal algatusel tuvastada kaitseõiguste rikkumist tulenevalt kättetoimetamise korra rikkumisest, kui võlgnik ei ole vastuväidet esitanud.

94. Tuletan siinkohal meelde, et kaitseõiguste järgimine ei ole absoluutne eesõigus ja seda võib piirata. Euroopa Kohus on oma kohtupraktikas määruse (EÜ) nr 44/2001³⁰ tõlgendamise kohta lubanud võimalust jätkata menetlust, ilma et kostja sellest teaks, tingimusel et kostja leidmiseks on tehtud kõik järelepärimised, mida nõuavad hoolsuse ja heausksuse põhimõtted, arvestades, et kostja võib seejärel vaielda vastu tema suhtes tehtud otsuse tunnustamisele.³¹

95. Lahendus oleks teistsugune, kui kostjal ei oleks tõhusat õiguskaitselahendit, mis võimaldaks tal maksekäsu täitmisest keelduda näiteks vastuväite esitamiseks antud tähtaja arvutamise kitsendavate tingimuste³², üle jõu käival kuluka menetluse või koguni võlgniku teadmata antud maksekäsu läbivaatamist võimaldava menetluse puudumise tõttu.³³

96. Eelotsusetaotlus ei sisalda aga piisavalt andmeid nendele küsimustele vastamiseks. Eelkõige, kuigi näib, et eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et maksekäsumenetluses on käesoleval juhul rikutud kohtukutse kättetoimetamise nõudeid, ei täpsusta ta, milles see nõuete rikkumine seisneb ega märgi, kas on olemas õiguskaitselahendid, mis võimaldavad asjaomastel pooltel täitmisele vastuväidet esitada, kui nad saavad lõpuks nende teadmata tehtud otsusest teada.

97. Seepärast leian ma, et kui Euroopa Kohtu arvates tuleb kolmandale ja neljandale küsimusele vastata, siis tuleks vastata, et harta artikliga 47 ei ole vastuolus siseriiklik õigusnorm, mis takistab täitekohtul omal algatusel täitedokumenti kontrollida ja omal algatusel tuvastada maksekäsumenetluse vigu, tingimusel et kostjal on kasutada tõhus õiguskaitselahend, mis võimaldab tal maksekäsule vastuväidet esitada ja väita, et tema kaitseõigusi võib olla rikutud.

VI. Ettepanek

98. Esitatud põhjendustest lähtudes teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Juzgado de Primera Instancia n° 5 de Cartagena (Cartagena esimese astme kohus nr 5) esitatud eelotsuse küsimustele järgmiselt:

nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiiviga 93/13/EMÜ, ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes, ja tõhususe põhimõttega on vastuolus maksekäsumenetlust käsitlev siseriiklik õigusnorm, milles ei ole ette nähtud kohustust tuvastada omal algatusel võimaliku ebaõiglase

³⁰ Nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määrus kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 2001, L 12, lk 1; ELT eriväljaanne 19/04, lk 42).

³¹ Kohtuotsused Gambazzi (C-394/07, EU:C:2009:219, punkt 29) ja Hypoteční banka (C-327/10, EU:C:2011:745, punkt 50).

³² Vt minu ettepanek kohtuasjas BBVA (C-8/14, EU:C:2015:321, punktid 54–67).

³³ Nii võib näiteks määruse nr 1896/2006 süsteemis õige kohtukutse puudumise tõttu Euroopa maksekäsu päritoluliikmesriigi pädevas kohtus läbi vaadata (artikkel 20).

tingimuse tühisust kohtusekretäri menetluses oleva maksekäsu nõude läbivaatamise staadiumis
ega ole ka lubatud tuvastada omal algatusel seda tühisust nimetatud maksekäsku täitmisele
pööra val kohtunikul.

ⁱ Anonüümsustaoatluse tõttu on nimed leheküljel 1 ja punktides 13–16 asendatud tähtedega.